

Már senki sem tud a
szerelemről többet
énnálam”

Dr. Szabó-Tóth Kinga
előadása
2022. szeptember 15.

I. Milyen a társadalom?

A fogyasztás mint
társadalomstrukturáló erő

1960-marketingkutatók: a struktúrát leíró régi sémák nem működnek
Ezek helyett: fogyasztási csoportok (érték, vélemény, életszemlélet alapján)

Beck: a változások lehetővé tették, hogy az emberek ne csak a megélhetésre koncentráljanak!

Osztályhelyezettől független életstílus-csoportok alakultak ki (nem kizárólag a foglalkozás)

Schultze „miliőetnocentrizmusnak” - élnek egymás mellett

Fogyasztóként vagyunk jelen, nem polgárként

A fogyasztásban való részvétel révén ismernek el minket!

A célok és eszközök gyors változása

Szakmák alakulása

A fogyasztói társadalom változékony, csélcsap embereket termel

Élménykereső fogyasztó

Rugalmasan alakítható az identitás és a közösséghez való tartozás is

Maffesoli „új törzsiség”: rövid élettartamú kis közösségek (kicsik, intenzívek, fontos szerepe van a befogadásnak és kizárásnak)

A társadalom alapvető ellentmondása: fogyasztói szerep, de merev, örökölt, zárt viszonyok

Horkheimer és Adorno (1990) kultúripar (mindezt a gazdaság, és annak logikája, politikai, ideológiai célokat szolgál)

A mindennapi élet esztétikai szempontú átélése Walter Benjamin (2002) „flâneur”

II. A boldogsághoz való jog

Polgárosodás – szerelmi alapon kötött házasságok

19. században nagy többséggel a szülők döntöttek

Művelt polgárok, munkások, szegényebb családok - egyéni döntések

(Kádár Kata Balladája)

Váltás = modernizáció, individualizáció

Barabás Miklós: Enyelgés, 1841

-
-
- ▷ A kor átmeneti jellegét tanúsítja, hogy még a polgári házasságot bevezető 1894-es törvény is külön rendelkezett a szülői kényszer hatása alatt kötött házasságokról, felbonthatónak nyilvánítva azokat.

,Az első kérdés tehát ne az legyen: milyen a társadalmi állása és mennyi a vagyona vagy keresete, illetve mennyi a hozománya, hanem az, vajon egészséges-e és családjában nem fordultak-e elő olyan öröklött bajok, melyek továbbcsírázása előreláthatólag várható. A második kérdés sem az anyagi kérdés, ennél még mindig előbbre való a vonzalom. Nem szükséges, hogy az a kergető ösztön legyen, az a nemi vágyakozás, amelyet közönségesen szerelemnek neveznek, de elegendő a rokonérzés, rokonszenv is, az a tudat, hogy ezt a nőt vagy ezt a férfit szeretni és becsülni képes leendek.... Szerelem nélkül is köttethetők boldog házasságok, ha ezekhez egyébként minden feltétel megvan.

A már elmondottakon kívül ilyen feltétel, hogy a házastársnak kiszemelt vagy ajánlkozó egyén testén, szokásain, modorán ne találjunk olyan kivetnivalót, amit – úgy érezzük – megszokni sohasem tudnánk, ami nekünk kellemetlen, visszatetsző, talán utálatos vagy gyűlöletes is. De vannak még más feltételei is. Ezek között első helyen áll az anyagi megnyugvás. ... A házasság megkötése előtt tehát ezt a feltételt is meg kell vizsgálni, anyagi és erkölcsi szempontból egyaránt és ennek is eleget kell tenni. Nem okvetlenül szükséges, hogy a lánynak hozománya, az ifjúnak vagyona legyen, de mindkettőben meglegyen a garancia arra, hogy anyagi zavarokkal küzdeniük nem kell, hogy az egyik keresetképes, a másik pedig a keresetet ész- és okszerűen fel fogja használni.

Azt, hogy egymáshoz társadalmilag, nevelés és tudás, igények és törekvések alapján nem illő emberek ne kössenek egymással frigyot, mondanunk sem kell.

**A házásélet egészségtana. Nélkülözhetetlen tanácsadó jegyes- és házaspárok számára.
Budapest, 1909.**

Választás-e a
párválasztás?

III. Párválasztást meghatározó tényezők

- ▷ Mire elérjük a párválasztás idejét, már mindannyiunknak a hátán ott van egy csomag, amiben nagyon sok mindent hozunk.
 - Különböző életszakaszok során szerzett képességeket, hiányokat, szükségleteket, feszültségeket és vágyakat.
 - A személyiségünket formálja az, hogy honnan jöttünk, milyen családi közegben nevelkedtünk, annak minden jó és rossz élményével, örömeivel és fájdalmaival.
 - Számít, hogy milyen mintát láttunk, hogyan szerették, vagy nem szerették egymást a szüleink, hogyan élték meg a boldogságukat, vagy épp siratták el azt.
 - Számít a külvilág, minden szabályával, vélt, vagy valós elvárásával. Formálnak a mesék, az átélt élmények, a rokonok, a barátok, a tanárok, minden, ami körülvett.

Hogyan választunk párt?

Tudattalan motivációk:

1. Találjunk egy magunkhoz hasonlót
2. Szeretnénk kiegészülni valakivel
3. Képesek vagyunk vele megélni azokat az élettapasztalatokat, amiket otthonról hoztunk
4. Olyasvalaki, aki hasonlít a minket felnevelő emberekre
5. Olyasvalakit szeretünk, aki mellett gyógyulni lehet

Popper Péter: A négy lábú asztal 1. Hasonló életstílus 2. Szeretet 3. Szexuális egyezés 4. Gazdasági kapcsolat

Steinberg szerelem elmélete: intimitás, elköteleződés, szenvedély

Sémák

Jeffrey Young pszichoterapeuta:

A sémák olyan önsorsrontó érzelmi és kognitív mintázatok, amelyek a **gyerekkorban betöltetlen alapvető érzelmi szükségletekből alakulnak ki, és egész életünk folyamán ismétlődnek.**

A sémák olyan hiedelmek, amiket önmagunkról és a világról alkotunk, és összeforrtak érzésünkkel. Éppen emiatt igencsak nehéz őket feladni, még akkor is, ha fájdalmat okoznak. A maladaptív viselkedés pedig a sémára adott reakcióként alakul ki.

▷ Young és kollégái a sématerápia konceptuális modelljében a kognitív viselkedésterápia, a kötődési, Gestalt, tárgykapcsolati, konstruktivista és freudista iskolák elemeit integrálták és bővítették ki.

▷ Youngék 18 sémát különböztettek meg.

▷ 4 tipikus:
a függés-alkalmatlanság érzet, a behódolás, a feljogosítottság-grandiozitás, valamint az elhagyatottság érzése.

A függés-alkalmatlanság életcsapdája

„A függés-alkalmatlanság séma által irányított viselkedésű személyeket gyerekkorukban nem tanították meg **az önállósághoz** szükséges készségekre.

Szüleik mindent megcsináltak helyettük, és bizonyos helyzetekben a **gyermekük helyett elvállalták a felelősséget.**

Első szárnynyitogatási próbálkozásukat **erősen megakadályozták**, és sokszor helyettük hoztak meg döntéseket.

Felnőtté válva az ilyen személyek abban a hiedelemben élnek, hogy képtelenek egyedül helytállni az életben, és **végigkíséri életüket az inkompetencia érzése.**

Gyakran találnak maguknak olyan partnert, akik ezt a fájdalmas, de ismerős érzést erősítik bennük azáltal, hogy ők dominálnak a kapcsolatban, és mindent megtesznek helyettük.

Az ilyen személyek **identitásérzete gyakran teljesen egybeolvad** a szüleikével vagy partnerükével, és soha nem alakul ki saját véleményük, érdeklődési körük vagy baráti társaságuk.”

<https://www.facebook.com/firstmemommy.gr/videos/2974346302602579>

A behódolás séma kialakulása:

„Azoknál a gyermeknél, **akiket büntettek vagy büntudatot ébresztettek bennük**, mikor kifejezték szükségleteiket, érzéseiket, preferenciájukat vagy igényeiket, a behódolás sémája alakulhat ki domináns mintázatként.

Későbbi életük folyamán végletekig alkalmazkodnak más emberekhez. Fő hajtóerő bennük, hogy **mindig mások kedvében járjanak**, még akkor is, ha ez saját szükségleteik háttérbe szorításával jár.

Saját igényeikről és vágyaikról ismétlődően lemondanak, önfeláldozásuk akár a mártírságig is elmehet. Nem ritkán választanak olyan partnert, aki velük ellenkezőleg annyira el van foglalva a saját igényeivel, hogy a párjáéval már nem is törődik.”

A feljogosítottság-grandiozítás séma kialakulása

„Az énközpontú személyeknél a feljogosítottság-grandiozítás séma uralkodik. Ez a séma akkor alakul ki, amikor **gyerekkorban a szülők nem húzták meg élesen a határokat, és nem tanították meg őket mások érzéseivel törődni.** Nagy valószínűséggel elkényeztették őket, és azonnal megadták nekik, amit csak akartak, így nem alakult ki náluk a türelem és az önkontroll képessége. Felnőttként mindig dühbe gurulnak, ha nem kapják meg azonnal, amit akarnak.”

Az elhagyatottság sémája:

„A negyedik gyakori hiedelem az elhagyatottság sémája. Jellemzően akkor alakul ki, amikor gyerekkorban **nem adatott meg egy stabil, biztonságos családi környezet**. Az is előfordulhat, hogy az egyik szülő meghal vagy elhagyja a családot. Ha a korai fejlődés során valaki ilyen fokú magára hagyatottságot tapasztal meg, későbbi élete folyamán olyan erőssé nőhet benne az elhagyástól való félelem, hogy görcsös ragaszkodás alakulhat ki benne a kapcsolatait iránt.

Ezzel a görcsös viselkedéssel pedig – ironikus módon – éppen azt éri el, hogy a másikkal eleget legyen belőle, és szakítson vele.”

Miért vannak? Mit lehet tenni?

- ▷ Túlélési stratégiaként működnek
- ▷ Felnőttkorban: maladaptív
- ▷ Két megakadt gyerek egymásra reagáló, romboló mintázata – sémafenntartó mintázat
- ▷ Ismerős érzés - trigger, gomb benyomása
- ▷ Ösztöneinkkel szemben kell, tudatosabban viselkednünk

Milyen arcot találunk szépnek?

- Meglepően nagy az egyetértés a különböző kulturális háttérű emberek között abban, hogy milyen arcokat találnak vonzónak.
- A szépség iránti preferenciák már kora gyermekkorban kialakulnak, ekkor pedig a kulturális hatások még nem számottevőek.

Átlagos vonások: a stabilitás érzetét keltik:
Rátermettség, ellenállás betegségeknek.
Szimmetria vonzó: könnyebben dolgozunk fel egy ilyen ingert. Ebben is benne van a tökéletesség képe.

Vonzó férfiarc?

Férfiak esetében a pubertás időszakában megemelkedő tesztoszteronszint serkenti az állkapocs, az arccsontok, a szemöldök környéke, az arcközép és az arcszőrzet növekedését.

A kutatások azt mutatják, hogy éppen ezek jellemzik a legvonzóbbnak ítélt férfiarcokat: nagy, széles áll, erőteljes állcsúcs, a középső rész markáns csontozata, hangsúlyos szemöldökív, kiugró járomcsont, az orr és ajkak közti nagyobb távolság.

Más a vonzó és más az „apa”, vagy „férj” típus: kicsit nőiesebb arcok – megbízhatóság, szelidség.

- ▷ a férfiak minden kultúrában fontosabbnak tartják partnerük testi vonzerejét, mint a nők
- ▷ nagyobb hangsúlyt fektetnek a szépségre, fiatalságra, az alakra és megjelenésre
- ▷ Pl: az apróhirdetésekből a férfiak 80% sorolta fel elvárásai között a szépséget és az előnyös alakot, míg a nők 25% említette fontosnak párja testi megjelenését és ezen belül is felében csak egy szempont volt fontos: a magasság
- ▷ minél magasabb státuszú a férfi annál nagyobb az elvárása párja testi adottságaival kapcsolatban

- ▶ a nők – a férfiakhoz hasonlóan – magasra értékelik a intelligenciát, őszinteséget és megbízhatóságot
- ▶ lényegesnek ítélték párjuk jövedelmét, foglalkozását, társadalmi helyzetét: szocio-ökonómiai státuszát
- ▶ az apróhirdetésekből 3-szor annyi nő, mint férfi tartotta fontosnak, hogy partnere rendelkezzen saját házzal autóval, vezető beosztású legyen
- ▶ minél csinosabbnak érezték magukat a nők, annál nagyobbak voltak az elvárásaik partnerük státuszával kapcsolatban

Ki lehet vonzó?

- ▶ **Közelség:** Több kutatás szerint a két ember között kialakuló érzelmi kapcsolat egyik legfontosabb tényezője az a szempont, hogy milyen messze élnek egymástól. Ennek alapján a fizikai közelség serkenti a vonzalmat, de nem szükségképpen okozza azt.
- ▶ **Ismerősség:** További vizsgálatokban azt találták, hogy egy adott személlyel való ismétlődő találkozás elégséges feltétele annak, hogy fokozódjon a személyhez való vonzódás, függetlenül attól, hogy mennyire kellemes, vagy kellemetlen helyzetben történik (Zajonc, 1968).

▶ **Hasonlóság, pozitív interakció:** Zajonc, Adelman és munkatársaik továbbá kimutatták (1987), hogyha két ember hasonlóan gondolkodik, hasonló attitűdökkel (egymáshoz való viszonyulással) rendelkezik, és egymással interakcióba lép, akkor az egyetértés következtében cserébe pozitív válaszreakciót, megerősítést kap (a kedveltség érzését, hogy nézeteit elfogadják), ezáltal pedig önbecsülése is nő.

IV. Udvarlás

- ▶ a párválasztás rendszerint udvarlási periódussal kezdődik
- ▶ az udvarlás nem humán-specifikus jelenség, a magasabb-rendű állatok többségénél, sőt számos gerinctelen állatnál is megfigyelhető
- ▶ a madarak és emlősök udvarlási rituáléinak többféle funkciója van: a hímek erőforrást birtokló képességének felmérése, a fizikai kondíció, a nőstény szexuális megbízhatóságának ellenőrzése, az agresszió mérséklése, stb.
- ▶ az udvarlás alapvető eszköze a beszéd (itt megy át etológiai jelenségből humánná!)
- ▶ a beszéd eszközével mérjük fel a másik intelligenciáját, személyiségét, kreativitását, a jövőbeli kapcsolat iránti elköteleződését, stb.

- ▷ az emberek a megismerkedésük első szakaszában jóval többet beszélnek, mint párkapcsolatuk későbbi szakaszaiban

- ▷ nagy energiákat mozgósítanak saját szerepük felnagyítására, a másik szórakoztatására, saját élmények elmesélésére → gazdag szókincs,
 - a választékos kifejezésmód,
 - árnyalt érvelés szoros kapcsolatban van az IQ-val

- ▷ mindennapi életünkben 200 szót használunk, az udvarlás során használt nyelv pazar és barokkos túlzásokat mutat

- ▶ az udvarlás kezdetén a férfiakat általában nagyobb kezdeményezőkézség jellemzi → a *bemutatkozás*, a *meghívás*, a *témaválasztás* aktív szereplői,
- ▶ ebben a szakaszban többen beszélnek, központi témájuk: a státuszuk, és presztízszük, izgalmas életük, sikereik és eredményeik
- ▶ kevesebbet beszélnek (mint a nők) személyes kapcsolatokról, társasági ügyekről
- ▶ többen olyan témákról, ahol felértékelhetik magukat: befolyásos barát ismeretsége, fontos beosztás, sportbeli ügyesség, stb.

- ▶ Nők: nagyobb teret szentelnek szociális témáknak
- ▶ a férfiak háromszor olyan gyakran beszélnek saját tanulmányaikról, amikor más férfiak is jelen vannak
- ▶ a férfiakra a **Cyrano-effektus** jellemző: szépen beszélnek, és „dalolnak”
- ▶ a nőkre a **Seherezádé effektus**: megpróbálják folyamatosan fenntartani a férfiak érdeklődését

V. Párválasztási nehézségek, elakadások

- Kommunikációs absence (elakadások, titkok)
- Képzelt szerelem (nárcisztikus depresszió)
- Kamasz társadalom jellegzetességei (kemény ítéletek, külsőségek)
- „Civakodó állatka” üzemmód
- Intimitás csapda (Don Juan jelenség)
- Érettség, kizárólagosság

VI. Párkapcsolati, szerelmi típusok

John Alan Lee

párkapcsolati típusok:

- Pragmatikus (pr)
- Mániákus (ma)
- Baráti (st)
- Szenvedélyes (er)
- Romantikus (ag)
- „Játékos” (lu)

Kapcsolati típusok

- Többféle tipológia
- Függő kapcsolatok, társfüggés- romboló kapcsolatok
- Minőség és stabilitás
- Rengeteg féle kapcsolat Steinberg alapján is!
- Családtípusok – új: mingli

Hatfield kétpólusú szerelem-elmélete

- ▶ a **szenvedélyes szerelem** és a **gyengéd szerelem** (passionate love and companionate love) egy kontinuum két végpontja
- ▶ a **szenvedélyes szerelemben** minden felfokozódik, szélsőségesebbé válik, s maga a kapcsolat központi jelentőségű a személy életében
- ▶ a **gyengéd szerelem** már kevésbé intenzív, a kötődés továbbra is erős, de nem tölti ki teljesen a személy életét
- ▶ a legtöbb szerelmi kapcsolat egy szenvedélyes szakasszal kezdődik, ami néhány hónaptól egy-két évig tart, majd fokozatosan átalakul gyengéd szerelemmé vagy véget ér a kapcsolat

Kapcsolati dinamika és kötődés

- Kötődéelméletek
 - Mikulincer, Shaver és Pereg elmélete: ha valaki szorongást él át, keresi a partnere közelségét
 - biztonságosan kötődő (szorongás, közeledés, a közeledés elfogadása, visszatérés)
 - hiperaktív módon vagy szorongóan kötődő (nincs megerősítés-újra és újra)
 - kötődést elkerülő (nincs soha megerősítés – eredmény: eltávolodás)
- Intimitás és kötődés - kéz a kézben járnak

Az intimitás jelei:

1. valódi érzések, gondolatok, vágyak és félelmek kifejezésére való hajlandóság
2. a partner törődésére és érzelmi támogatására támaszkodás hajlandósága
2. a fizikai intimitásra való hajlandóság

VII. Erich Fromm: A szeretet művészete

- ▷ A lét kérdésére adott érett választ értjük szereteten
- ▷ Feloldás az elkülönültség ellen
- ▷ Nem igazi szeretet: a szimbiotikus együttélés

▷ Példák:

- Behódolás (mazochizmus)
- Uralkodás (szadizmus)

A szimbiotikus egyesüléssel szemben az érett szeretet olyan egyesülés, amelynek során az ember megőrzi integritását, egyéniségét. A szeretet tevékeny erő az emberben; olyan erő, amely áttöri az embert embertársaitól elválasztó falat, amely egyesíti őt másokkal; a szeretet legyőzeti vele az elszigeteltség és elkülönültség érzését, de lehetővé teszi, hogy azonos maradjon önmagával, megőrizze integritását. **A szeretetben megvalósul az a paradoxon, hogy két élőlény eggyé válik, és mégis megmarad kettőnek.**

„Az emberi kapcsolatok lényegében emberi automaták kapcsolatai; biztonságát valamennyi arra alapozza, hogy nem kóborol el a nyájtól, és nem különbözik sem gondolataiban, sem érzéseiben vagy tetteiben. Miközben mindenki megpróbál a lehető legközelebb férközni a többiekhez, mindenki végképp magára marad, átítatva a bizonytalanság, a szorongás és a büntudat mély érzésével, ami mindig bekövetkezik, ha az emberi elkülönültséget nem sikerül leküzdeni. **Civilizációnk számos csillapítószerrel kínál, hogy az emberek tudatosan megfélemlíthessenek erről a magányosságról: mindenekelőtt ott a bürokratizált, gépies munka feszes rutinja, amely segít az embereknek, hogy ne ébredjenek tudatára legalapvetőbb emberi vágyaiknak, a transzcendencia és az egyesülés óhajának. Mivel a rutin önmagában nem jár sikerrel, az ember a szórakozás rutinjával lesz úrrá öntudatlan kétségbeesésén, a szórakoztatóipar kínálta hallani- és látnivalók passzív elfogyasztásával; továbbá azzal a kielégüléssel, hogy örökké új dolgokat vásárol, és hamarosan túlad rajtuk.** A modern ember csakugyan megközelíti azt a képet, melyet Huxley rajzolt róla a Szép új világában: jól táplált, jól öltözött, szexuálisan kielégített, viszont nincs énjé, embertársaival csak a legfelszínebb kapcsolatban van, jelszavak irányítják, amelyeneket Huxley olyan velősen fogalmazott meg: "Az egyén akármit is érez, a közösségnek mit sem ér ez"; vagy "Nyúlj ki minden öröm után, ne halaszd holnapra bután", vagy ez a mindent megkoronázó kijelentés: **"Manapság mindenki boldog."** Az ember boldogsága ma abból áll, hogy "szórakozik". Szórakozása a kielégülés, amit abban talál, hogy elfogyaszt és "betermel" árut, látványt, ételt, italt, cigarettát, embereket, előadásokat, könyveket, filmeket mindent elfogyaszt, bekebelez. Az egész világ egyetlen nagy tárgya étvágyunknak: egy nagy alma, egy nagy üveg, egy nagy mell; mi vagyunk az örök csecsszopók, az örök várományosok, a reményteljesek - és az örök csalódottak.” (Erich Fromm)

„Az adás legfontosabb szférába azonban nem az anyagi dolgok világa, hanem a sajátosan emberi tartomány. **Mit ad egyik ember a másiknak? Önmagát, önmaga legbecsesebbjét, az életét.** Ez nem jelenti szükségképpen, hogy föláldozza az életét a másikért - csak hogy nekiadja azt, ami őbenne eleven; nekiadja az örömét, az érdeklődését, az értelmét, a tudását, a jókedvét, a bánatát - minden kifejeződését és megnyilvánulását annak, ami benne eleven. **Életét így odaadva gazdagítja a másik személyt, fokozza elevenségérzetét a saját elevenségérzetének fokozásával.** Nem azért ad, hogy kapjon; adni önmagában tökéletes öröm. De azzal, hogy ad, óhatatlanul életre kelt valamit a másik személyben, és az visszasugárzik rá; ha őszintén ad, abban óhatatlanul benne foglaltatik a viszonzás. Aki ad, az adakozóvá teszi a másik személyt is, és mindketten részesülnek az örömből, amit létrehoztak. Az adás aktusában valami megszületik, és mindkét érintett személyhálás az életért, amely mindkettejük számára született meg. „ (Erich Fromm)

A tanárt tanítják a tanítványai, a színészt a közönsége, a pszichoanalitikust gyógyítja a páciense - feltéve, hogy nem tárgyként kezelik egymást, hanem őszinte és termékeny kapcsolatba kerülnek egymással.

Aligha szükséges hangsúlyozni, hogy az adakozó szeretet képessége a jellem fejlettségétől függ. Feltételezi, hogy az illető személy eljutott az elsődlegesen alkotó beállítottsághoz: úrrá lett a függőségen, a narcisztikus önimádaton, mások kihasználásának és a harácsolásnak a vágyán, megtanult hinni a saját emberi erőiben, és van bátorsága rájuk hagyatkozni céljai elérésében. Amilyen mértékben hiányoznak belőle ezek a tulajdonságok, annyira fél tőle, hogy odaadja magát - azazhogy szeressen. (Erich Fromm)

A szeretet lényege a fáradozás

A szeretet felelősség

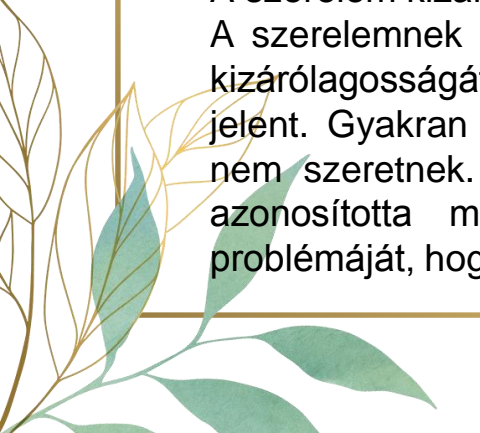
A szeretet tisztelet, azaz azt szeretnénk, ha az illető aszerint fejlődne, amilyenné egyébként is

A gyerekeknek semmi sem teheti hatékonyabb élményévé a szeretetet, az örömet és a boldogságot, mint ha olyan anya szereti, aki szereti önmagát.

Szerelem

A szerelem kizárólagos, nem úgy, mint a felebaráti és az anyai szeretet.

A szerelemnek ez a kizárólagos jellege további tárgyalást igényel. A szerelem kizárólagosságát gyakran tévesen úgy értelmezik, hogy **birtokló ragaszkodást** jelent. Gyakran látni olyan "szerető" párokat, akik egymáson kívül senki mászt nem szeretnek. Az ő szeretetük nem egyéb, mint **páros önzés**; két ember azonosította magát egymással, és úgy oldották meg az elkülönültség problémáját, hogy a magányos egyént a duplájára növesztették.

Beteges szeretet 1.

- ▷ Alapfeltétel:
- ▷ Egyik vagy másik „szerető” még mindig egy szülőfigurához kötődik
- ▷ Egyes esetekben: beszippanzó anyaöl
- ▷ A „korrektség” légköre a családban

„Sohasem biztos benne, hogy szülei mit éreznek és mit gondolnak; mindig van a levegőben valami ismeretlen, valami titokzatos. Végül is a lány saját külön ábrándvilágába húzódik vissza, megközelíthetetlené válik, és ezt a magatartását megőrzi későbbi szerelmi kapcsolataiban is. A visszahúzódás továbbá erős szorongást fejleszt ki, azt az érzést, hogy gyökértelenül teng a világban, és gyakran mazochisztikus hajlamokra vezet, mert ez az egyetlen lehetséges módja annak, hogy erős izgalmi állapotot éljen át. Az ilyen nők gyakran jobban szeretik, ha a férjük jelenetet rendez és ordít, mint ha normálisabb és érzékenyebb magatartást tanúsít, mert ez legalább könnyít valamit a bennük levő feszültség és félelem terhén; nemritkán öntudatlanul maguk idézik elő az ilyen viselkedést, hogy véget érjen az érzelmi semlegesség gyötrő bizonytalansága.”

Beteges szeretet 2.

- ▷ Bálványozó szeretet-
mindig új tárgyat keres,
mindig csalódott
- ▷ Képzelt szerelem
- ▷ Időtől elvonatkoztatott
szeretet

„Egy további formája a neurotikus szeretetnek: projektív mechanizmusok alkalmazása azzal a céllal, hogy az ember megkerülje a saját problémáit, és helyettük a "szeretett" személy fogyatékságaival és gyarlóságaival foglalkozzon. Az egyének ebben a tekintetben igen sokszor úgy viselkednek, ahogy csoportok, nemzetek vagy felekezetek szoktak. Nagy műgonddal veszik számba a másik személy legkisebb hibáit is, a magukét pedig nagyvonalúan figyelmen kívül hagyják - buzgó igyekezetükben, hogy a másikat megvédolják vagy megjavítsák. Ha két ember egyszerre csinálja ezt - ahogy oly gyakran láthatjuk -, kapcsolatuk alapjává a szeretet helyett a kölcsönös projekció válik. Ha erőszakos vagyok, ha tétova, ha kapzsi, a partneromat vádolom vele, és jellememtől függően vagy meg akarom gyógyítani, vagy meg akarom büntetni. A másik személy ugyanezt teszi - és ily módon mindkettőnknek sikerül nem tudomást venni a saját problémáinkról és ezzel elkerülni, hogy egy lépést is tegyünk a saját fejlődésünk érdekében. A projekció egy másik formája az ember saját problémáinak kivetítése a gyerekekre. Mindenekelőtt ilyen projekció működik már a gyerekek kívánásában.”

Köszönöm a figyelmet!

szabo.toth.kinga@gmail.com